

CONSTANTIN BRÂNCOVEANU, DOMN ȘI SFÂNT MARTIR ROMÂN

HOLY VOIVODE MARTYR CONSTANTINE BRÂNCOVEANU

ALIONA PURICI

Abstract: To mark 300 years since the eternity of Constantin Brâncoveanu the librarians of Socio-humanistic and Economic Sciences Reading room developed and displayed on the web page of Scientific Library the thematic exhibition, "Constantin Brâncoveanu, Prince of Wallachia (1688-1714), a man of culture and the arts". In the article are reflected the principal moments from his life and his activity, as well as pictures, photos and documents from the USARB library collections.

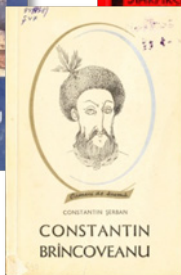
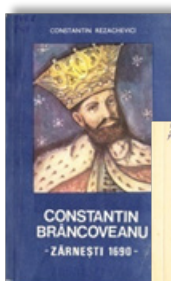
Key words: Constantin Brâncoveanu, online exhibition, the library's collection, pictures, photos, documents.

„Domnia aceasta, eu nu o pohtesc, ca să-mi înmulțesc grijile și nevoile... în vremi ca acestea turburate, încongiurați de oști de vrășmași”.
C. Brâncoveanu

Constantin Brâncoveanu – Domnul Țării Românești (1688-1714), om politic, diplomat, om de cultură, însemnat ctitor de așezăminte și de școli, de epocă și de stil în conducerea țării, martir al neamului românesc, canonizat de biserică, merită a fi considerat drept „Apusul de soare” al domnilor Basarabi.

Expoziția este structurată în câteva compartimente unde sînt prezentate documente importante despre viața și activitatea domnitorului, precum și opinii

ale istoricilor cu privire la personalitatea sa în epocă însoțită de imagini și fotografii din colecția bibliotecii:

REZACHEVICI, Constantin. *Constantin Brâncoveanu : Zărnești 1690*. București : Ed. Militară, 1989. 263 p.; COLUMBEANU, S., Valentin, R.. *Constantin Brîncoveanu și epoca sa*. București : Știința, 1967. - 96 p. : il - (Orizonturi); ȘERBAN, Constantin. *Constantin Brîncoveanu*. București : Ed.

Tineretului , 1969. - 205 p. : il - (Oameni de seamă); CANTEMIR, Dimitrie. *Scurtă povestire despre stăpînire, familia lui Brâncoveanu și a Cantacuzinilor*.

București : Ed. Minerva , 1995. - 118 p. – (Ediții critice).- ISBN 973-21-0370-1.; GABOR, Gabriela. *Lumea Brâncovenească : Eseu în istoria civilizației românești*. București : Ars

Docendi , 2002 (Tipogr. Ed. "Ars Docendi"). - 225 p.- ISBN 973-558-011-X.

Datorită calităților diplomatice C. Brâncoveanu a reușit ca în lunga sa domnie de 26 de ani să mențină țara în stare de pace purtând doar o singură bătălie la Zărnești, în august 1690, toate acestea evenimente le putem urmări documentele: CÂNDEA, Virgil. *Pagini din trecutul diplomației românești*. București : Ed. Politică, 1966. - 285 p.; GHEORGHE, G. *Călători ruși în Moldova și Muntenia*. București : Monitorul Ofic. și Imprimeriile Statului, Imprimeria Naț. , 1947.- 463 p. : fot.; CERNOVODEANU, Paul I. *În vâltoarea primejdiilor : Politica externă și diplomația promovatoare de Constantin Brâncoveanu (1688-1714)*. București : Ed. Silex, 1997. - 170 p.- ISBN 973-97927-5-8.

Compartimentul expoziției *Stilul brâncovenesc sau arta brâncovenească* cuprinde imagini ce caracterizează istoriografia română din Țara Românească în timpul domniei sale. Această epocă a influențat în mod hotărâtor evoluțiile de mai târziu, termenul se folosește prin extensie pentru a descrie operele de artă din vremea primilor Mavrocordați, pînă la 1730.

Istoricii de artă caracterizează uneori acest stil prin analogie cu renașterea apuseană, datorită structurilor sale clare, raționaliste, dar exuberanța lui decorativă permite și folosirea termenului de Baroc brâncovenesc.

Mănăstirea Hurezi reprezintă în acest context principala ctitorie brâncovenească, declarată patrimoniu cultural UNESCO în 1993. Stilul brâncovenesc s-a născut aici unde se afla principala ctitorie de cult a lui Constantin Brâncoveanu și, totodată, cel mai vast ansamblu de arhitectură monastică din Țara Românească (1690-1697): MICLEA, Ion. *Hurezi*. București : Meridiane , 1989. - 42 p.- ISBN 973-33-0030-6; ROȘU, Lucian. *Mănăstirea Hurez* . Ed. a 2-a. - București : Meridiane, 1968. - 40 p. : il. - (Mici îndreptare de monumente istorice); ANANIA, Bartolomeu Valeriu. *Cerurile Oltului : Școliile Arhimandritului Bartolomeu la o suită de imagini fotografice*. - Ed. a 2-a. - [S.I.] : PRO,

1998 (Călărași : Tip. Mediaprint). 369 p. : il.- ISBN 973-98276-5-9

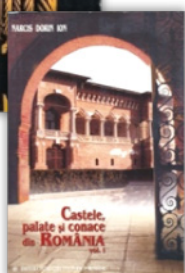

Cel mai reprezentativ monument civil construit în stil Brâncovenesc, datînd din anul 1702, este Palatul de la Mogoșoaia. Considerat veritabilă bijuterie arhitecturală ce individualizează și desăvîrșește stilul brâncovenesc, Palatul Mogoșoaia a fost și rămîne un complex arhitectonic emblematic pentru aristocrația românească a ultimelor trei secole. (POPA, Radu. *Mogoșoaia : Palatul și muzeul de artă brâncovenească*. - Ed.a 2-a. București :

Meridiane, 1967. - 86 p. : il. 20 f. il. - (Monumentele patriei noastre)

Constantin Brâncoveanu și-a arătat dragostea față de credința ortodoxă și prin construcția de biserici, zidite prin inițiativa domnitorului într-o combinație de stiluri arhitecturale care îmbina tradițiile artistice locale, influențele orientale bizantine și formele occidentale ale Renașterii.

În compartimentul *Ctitorii brâncovenești* sînt expuse documente de: POPESCU, Florentin. *Ctitorii brâncovenești*. București : Ed. Sport-Turism, 1976. - 132 p.; ION, Narcis Dorin. *Castele, palate și conace din România*. București : Ed. Fund. Culturale Române, 2001- (Tip. „Monitorul Ofic.”); BĂRLOIU, Rodica-Tatiana. *Între zidurile Brîncovenilor*. București : Ed. Medicală, 1991. - 346 p.- ISBN 973-39-0168-7; TOBĂNEANU, Arhim Veniamin. *Mănăstirea Brîncoveanu Simbăta de Sus*. Sibiu : [S.n.], 1980. - 31 p. : il.; *Mănăstirea Brîncoveni*. București : Meridiane, 1968. - 19 p. : il.

În anii domniei lui Brâncoveanu (1688 și 1714), în Țară Românească au funcționat cinci tipografii. La București exista deja o tipografie încă din vremea lui Duca Voievod. Mai târziu din inițiativa Mitropolitului Antim Ivireanu și a episcopului Mitrofan al Buzăului au fost înființate și tipografiile din Snagov, Râmnic, Buzău și Târgoviște.

Cărțile nu erau vândute ci împărțite gratuit și aveau ca scop susținerea cultului ortodoxe, iar tipărirea se făcea cu banii lui Vodă Brâncoveanu și al Mitropolitului Antim. În cărțile destinate românilor se foloseau cuvinte înțelese de toți, fără topica străină, cu fraze simple și elegante. Tipăriturile din Epoca brâncoveneană au adus o contribuție însemnată la formarea limbii literare. Din documentele expuse se poate afla atît despre dărnicia lui Brâncoveanu, cît și despre munca neobosită a lui Antim Ivireanu în activitatea tipografică și cărturărească: ALBALA, Radu. *Antim Ivireanu și vremea lui*. București : Ed. Tineretului, 1962 (Combinatul Poligrafic „Casa Scînteii”). - 207 p. : il. - (Oameni de seamă); CERBULEȚ, Teodor. *Antim Ivireanu (1650(?) - 1716)*. București : Ed. Cartea românească, [1939?]. - 32 p. - (Cunoștințe folositoare „Din lumea largă” / red.: I. Simionescu ; 91).

Constantin Brâncoveanu în artă, reprezintă cultura, fastul, civilitatea, dovezile capacităților intelectuale și artistice prin inițiative majore în arhitectură, pictură, învățămînt.; BARBU, Violeta. *Miniatura Brîncovenească : Manuscrise il. și ornamente*. București : Meridiane, 2000 (Tip. R. A. „Monitorul ofic.”). - 125 p. : il. - (Manuscris). - ISBN 973-33-0431-X; *Brîncovenii* :

Prezentare bibliografică

Teatru popular / culeg. de Horia Barbu Opreșan. - București : Ed. Minerva , 1984.- 182 p. - (Meșteșturul Manole).; *Personalități de patrimoniu : Portre sculptate din col. Muzeului Municipiului București* / text: Liana Ivan-Ghilia ; fotogr., concepție grafică: Ștefan Csampai. - București : Ed. Muzeului Municipiului București, 2008. - 74 p. : fotogr., portr. - ISBN 978-973-88890-0-2.

Chipul lui Brâncoveanu este reflectat în mai multe opere literare.

De exemplu în balada lui Vasile Alecsandri personajul Constantin Brâncoveanu este *credința în Dumnezeu, dragostea de țară și demnitatea națională*. Aceste aspirații sunt întruchipate de voievodul valah, Constantin Brâncoveanu, menit să dezvolte cultura românească și să simbolizeze destinul tragic al unui popor supus năvălitorilor și asupritorilor, așa cum apare în caracterizare directă, din expozițiunea baladei: „Boier vechi și domn creștin”. Descendența boierească completează portretul personajului. ALECSANDRI, Vasile. *Poezii populare ale românilor*. - Ch. : [S.n.], 1998. - 312 p. - ISBN 9975-74-094-4 ; *Legende populare românești* / Ed. de O.Păun. - București : Albatros, 1983. - 286 p. - (Lyceum) ; *Cronici muntene* : In 2 vol. Bucuresti : Ed. pentru lit. , 1961. - Vol. 1-2. Vol.2 : Radu Greceanu. Anonimul Brincovenesc, 1961. - 531 p. il.

Pentru utilizatori au fost selectate și resurse electronice dedicate personalității lui Constantin Brâncoveanu.

Referințe bibliografice:

1. ALBALA, Radu. *Antim Ivireanul și vremea lui*. București : Ed. Tineretului, 1962 (Combinatul Poligrafic, „Casa Scînteii”). 207 p. : il. (Oameni de seamă)
2. CANTEMIR, Dimitrie. *Scurtă povestire despre stărpirea familiilor lui Brâncoveanu și a Cantacuzinilor*. București : Ed. Minerva, 1995. 118 p. (Ediții critice). ISBN 973-21-0370-1
3. MICLEA, Ion. *Hurezi*. București : Meridiane, 1989. 42 p. ISBN 973-33-0030-6
4. ȘERBAN, Constantin. *Constantin Brîncoveanu*. București : Ed. Tineretului, 1969. 205 p. : il. (Oameni de seamă)
5. <http://anulbrancoveanu.ro/>
6. http://www.historia.ro/exclusiv_web/general/articol/adevarul-tragedia-familiei-brancoveneanu